

NotatDato: 04.09.2019
Arkivsak:2015/11763
Saksbehandlar:Karstei

Til: Fylkesutvalet
Fylkestinget

Frå: Fylkesrådmannen

Passasjerbetaling på fylkesvegferjer med AutoPASS**Samandrag**

Fylkesrådmannen viser til behandling av sak PS 40/19 i Fylkestinget. Fylkestinget gjorde slikt vedtak:

1. Fylkestinget tar saken til foreløpig orientering
2. For å samordna takstregulativet i flest mogeleg fylker, så bør denne saka takast opp på neste møte i Vestlandsrådet 21.juni, jfr diskusjonen som også pågår i Møre og Romsdal.

Saka har vore handsama i Vestlandsrådet 21. juni, samt at det har vore møter med Vegdirektoratet og AutoPASS-prosjektet. Det er også lagt fram sak for Arbeidsutvalet i Vestlandsrådet 22. august (Sak 08/19). Fylkesrådmannen gjer i dette notatet greie for kva som har skjedd sidan Fylkestinget i juni, samt korleis vegen vidare ser ut.

1. Behandling i Vestlandsrådet

Saksinnstillinga til møtet 21. juni vart utarbeida av Samferdsleavdelinga i Rogaland fylkeskommune. Innstillinga var at:

Det har kommet opp flere innspill knyttet til innføring av AutoPASS-regulativet. Vurderinger og tilbakemeldinger er til dels ulike fra fylkeskommune til fylkeskommune. Fylkesrådmannen anbefaler at man i første omgang utreder konsekvenser knyttet til innføring av AutoPASSregulativet. Utreidingen skal spesielt ha fokus på eventuelle økte kostnader for ulike brukergrupper. Samtidig skal utredningen skissere eventuelle alternativer som kan supplere betalingskonseptet «AutoPASS for ferje».

I Vestlandsrådet vart det gjort slikt vedtak:

Vestlandsrådet ber om at det vert laga ei felles saksutgreiing til fylkestinga i oktober. Fristen for å løyse inn eksisterande verdikort utsettes til 01.01.2020.

Rogaland fylkeskommune har teke saka vidare, og laga ei slik utgreiing. Dette notatet vart lagt fram for Arbeidsutvalet i Vestlandsrådet, og handsama 22. august. Notatet gjer greie for status i dei ulike fylkeskommunane. Kort er status slik:

Møre og Romsdal:

Innstillinga frå administrasjonen var å innføre AutoPASS-regulativet, men at Samferdselsdepartementet/Vegdirektoratet såg nærare på problemstillingar knytt til mellom anna redusert minstebeløp for påfylling av ferjekort, auka rabattsats for næringslivet, at det vert utarbeide løysingar slik at idrettslag og frivillige organisasjonar får ei fleksibel løysing, samt at det må vere lettare å hente ut kvitteringar. Saka vart i Fylkestinget (T27/19, Fylkestinget 17/18. juni) utsatt medan ein ventar på behandling i Vestlandsrådet.

Rogaland:

Rogaland fylkeskommune har inngått nokre kontraktar basert på AutoPASS-ferjekort. Det fins i dag ingen fylkesvegferjer i Rogaland med AutoPASS-brikkelesing, og det er heller ikkje planar om å innføre dette i nær framtid.

Sogn og Fjordane:

I Sogn og Fjordane har AutoPASS-regulativet ikkje vore politisk behandla. Dagens kontraktar går fram til 2025, og administrasjonen har ikkje sett grunn til å endra eksisterande kontraktar. Det vil vere naturleg å ha ein slik diskusjon i forkant av neste anbudsutlysing.

2. Møtet med Vegdirektoratet

Det vart halde eit møte med Vegdirektoratet og vestlandsfylka 03.07.2019 for å identifisera og diskutera utfordringar knytt til innføringa av AutoPASS-regulativet. Det vart gjort greie for ulike tilhøve ved saka, mellom anna at knytt til forskottsordninga så må nivået vera det same over heile landet, her kan ein ikkje ha lokale variantar. Nokre fylkeskommunar meinte at forskottsbeløpet er noko høgt.

Fylkeskommunane gjorde greie for status i dei einskilde fylka. Her vart det lagt vekt på at i nokre av fylka er det fleire tilhøve som fall saman i tid, slik at trafikanten i sum opplever at tilbodet er både blitt dårlegare og/eller dyrare. Endringar i rutetilbod som følgje av ladetid for elektriske ferjer er ikkje med på å auke aksepten for høgare prisar. Eit anna moment er til dømes at på Austevoll vart passasjerane sin del av bompengane i sin heilheit overført på bilistane, samstundes som ein innførde AutoPASS-regulativet. Dette er noko av bakgrunnen for at prisauken vart høgare enn berre auken ved innføringa av AutoPASS-regulativet tilsa.

Prosjektet til Vegdirektoratet er òg av den oppfatning av at løysinga er einskapleg, og at dersom ein ønskjer passasjerbetaling så er den beste løysinga AutoPASS-ferjekort og Riksregulativet for ferjetakster. Prosjektet er av den oppfatning at det er best om alle fylka har ei felles løysing. Temaet for møtet vert tatt opp att, i eit eige møte mellom leiinga i Statens vegvesen og fylka. Møtedato er foreløpig ikkje fastsatt, men er planlagt i løpet av hausten.

3. Innføring av et eige rabattkort for personreiser

Samferdselsdepartementet kunngjorde 22. august i ei pressemelding at ein innfører eit eige rabattkort for personreiser på ferjer. Dette vert i praksis ei vidareføring av tidlegare verdikort for personar, og gjer personreisande rabatt. Ordninga vert no utarbeid, og vil sannsynlegvis krevja at ein betalar inn ein sum på forskot. Ein gjer merksam på at dette er ei ordning som primært er tiltenkt brukt der AutoPASS-ferjekort brukast saman med Riksregulativet. Dette er ei ordning som fasast ut samstundes med oppstart av dei nye kontraktane i Hordaland.

4. Vurdering av utviklinga vidare

Slik status er i dei ulike fylka på Vestlandet no, er det vanskeleg å sjå for seg ei felles løysing som kan implementerast på kort sikt. Dels på grunn av ulike kontraktssituasjonar, til dømes er det seks år til dagens kontraktar i Sogn og Fjordane skal startast opp og ein eventuelt kan innføra AutoPASS-regulativet, medan det i Hordaland er oppstart på 14 samband med AutoPASS-regulativet frå 1.1.2020. Det er òg til dels store ulikskapar i status og vegval mellom Vestland og Møre og Romsdal og Rogaland.

Når det gjeld AutoPASS-ferjekort for personar som betalingsform for passasjerar som del av betalingsløysinga for fylkesvegferjene for Hordaland, så er den utreda frå før. Utfordringa med løysinga er tredelt. For det første er det ikkje ei løysing for sporadisk reisande som ikkje har skaffa seg kortet. For det andre krev slike løysingar forskotsbetaling, noko mange kundar er skeptiske til. For det tredje så bidrar både sjølv løysinga (kort som må registrerast) og handtering av reisande utan løysinga auka tidsbruk som det ikkje er teke høgde for i kontraktane. Det er difor estimert at det vert lite å spara på bruk av AutoPASS-ferjekort kontra full manuell betaling, som er utreda i tidlegare saker.

5. Oppsummering

Fylkesrådmannen tilrår at innføringa av AutoPASS-regulativet, som er kontraktsfesta i kontraktane som startar opp 1.1.2020, held fram. Så langt har ein relativt lite erfaringsgrunnlag for å seie noko om innføringa har vore vellukka eller ikkje. Fylkesrådmannen anbefaler derfor at ein evaluerer ordninga med AutoPASS for ferje når ein har hatt eit heilt driftsår, og har meir datagrunnlag. Fylkesrådmannen er einig i at det bør vera ein felles ambisjon å ha felles system og ordningar på vestlandet, men meiner at dette best kan løysast ved å implementera dei nasjonale systema og løysingane som uansett kjem på riksvegsambanda.